

Sygn. akt VII U 1413/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2016 roku w Lublinie

sprawy K. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania K. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 2 czerwca 2015 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1413/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 02 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił K. D. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za okres od lipca 2002r. do listopada 2003r. i od stycznia 2004r. do marca 2006 oraz Fundusz Pracy za okresy szczegółowo wymienione, w tym z tytułu składek, odsetek, opłaty dodatkowej i kosztów upomnienia powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w związku z tym, że nie spełnił warunków decyzji określającej warunki umorzenia a mianowicie nie wpłacił należności nie podlegających umorzeniu.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł K. D. domagając się jej uchylenia i umorzenia wnioskowanych należności z tytułu składek. Twierdził, że do nieopłacenia należności nie podlegających umorzeniu doszło z powodu bezczynności organu rentowego, który nie poinformował go o wysokości i rodzaju należności, które musi opłacić. Wobec braku takiej informacji ze strony ZUS pozostawał w przekonaniu, że nie ma żadnych należności, które powinien uregulować. (odwołanie k. 2-6as)

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. (k. 17-18as)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

K. D. w dniu 04 listopada 2013 roku złożył wniosek o umorzenie na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 roku, poz. 1551) nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe w całości za okres objęty ustawą (k. ... akt ZUS).

Początkowo postępowanie zostało zawieszono a następnie po uzupełnieniu dokumentacji podjęte i ostatecznie decyzją nr (...) z dnia 14 lutego 2014 roku organ rentowy określił według stanu na dzień 05 listopada 2013 roku, że umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek

- na ubezpieczenia społeczne - za okres: 07.2002r.-11.2003r., 01.2004r.-03.2006r. w łącznej kwocie 44.466,17 zł, w tym z tytułu:

składek - 20.114,13 zł; odsetek - 23.376,76 zł; opłaty dodatkowej - 641,68 zł; kosztów upomnienia - 333,60 zł;

- na ubezpieczenie zdrowotne - za okres: 07.2002r.-11.2003r., 01.2004r.-03.2006r. w łącznej kwocie 13.132,19 zł, w tym z tytułu:

składek - 6.011,46 zł; odsetek - 6.919,53 zł; kosztów upomnienia - 201,20 zł;

- na Fundusz Pracy - za okres: 07.2002r.-03.2003r., 05.2003r.-11.2003r.,

04.2004r.-10.2004r., 12.2004r., 01.2005r.-04.2005r., 06.2005r.-08.2005r.,

11.2005r.-12.2005r., 02.2006r. w łącznej kwocie 2.545,90 zł, w tym z tytułu:

składek- 1.093,25 zł; odsetek- 1.295,45 zł; kosztów upomnienia - 157,20 zł.

W pkt II decyzji wskazano, że warunkiem umorzenia w/w należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie. (...) W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzja o umorzeniu zostanie wydana po spełnieniu bądź niespełnieniu przez wnioskodawcę warunków wskazanych w niniejszej decyzji, tj. spłaty zadłużenia lub bezskutecznego upływu określonego terminu. Warunkiem umorzenia należności w myśl art. 1 ust. 10 ustawy „abolicyjnej” jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od 1 stycznia 1999r. do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez nich dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. ZUS w uzasadnieniu także wskazał, że po rozliczeniu konta, stwierdził, że wg stanu na dzień wpływu wniosku o umorzenie, na koncie wnioskodawcy figurują zarówno należności podlegające jak również niepodlegające umorzeniu. Należności podlegające umorzeniu, określone w niniejszej decyzji zostaną umorzone po uregulowaniu należności nieobjętych postępowaniem o umorzenie.

Warunkiem umorzenia należności na podstawie „ustawy abolicyjnej” jest opłacenie należności, które podlegają spłacie wraz z odsetkami należnymi do dnia wpłaty włącznie w terminie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia lub opłacenie ich w ramach układu ratalnego zawartego w terminie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia.

Jednocześnie kolejną decyzją z tej samej daty(...) umorzono jako bezprzedmiotowe postępowanie w przedmiocie umorzenia nieopłaconych składek za inne okresy uwagi na jego bezprzedmiotowość, w uzasadnieniu informując przyczyny wydania tej decyzji.

Po doręczeniu tych decyzji wnioskodawca pismem z dnia 03.03.2014r. zwrócił się do ZUS o podanie wysokości spłaty należności niepodlegających umorzeniu z tytułu ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i na Fundusz Pracy oraz jakich to okresów dotyczy.

Pismem z dnia 17.03. 2014r., wysłanym do wnioskodawcy listem zwykłym w dniu 18.03.2014r. ZUS poinformował o wysokości należności nie podlegających umorzeniu oraz okresów jakich to dotyczy. Zawarto także informację o sposobie wyliczenia odsetek.

Wnioskodawca nie dokonał spłaty należnego zadłużenia (okoliczność bezsporna).

W kwietniu 2015r. ZUS przesłał wnioskodawcy pismo, że zostało zakończone postępowanie wyjaśniające prowadzone w sprawie umorzenia nieopłaconych należności i wezwano wnioskodawcę do wypowiedzenia się co do zgromadzonego materiału.

Pismo nie zostało odebrane i wróciło do ZUS.

Skarżoną decyzją ZUS odmówił umorzenia należności z tytułu składek opisanych decyzją z 14.02.2014r. jako podlegających umorzeniu z uwagi na fakt, że wnioskodawca nie wywiązał się warunków umorzenia a mianowicie nie opłacił w terminie 12 miesięcy składek nie podlegających umorzeniu ani nie złożył wniosku o rozłożenie ich na raty bądź odroczenie terminu płatności. (akta ubezpieczeniowe i zawarta w nich dokumentacja oraz wydane decyzje).

Na rozprawie wnioskodawca twierdził, że cała sytuacja wynikała z nieporozumienia gdyż źle zrozumiał nadesłane mu decyzje. Twierdził, że z decyzji z dnia 14.02.2014r. o nr (...) rozumiał, iż jego sprawa została pozytywnie załatwiona i nie musi nic płacić. Źle odczytał okresy, których dotyczyła ta decyzja. Mimo, że zrozumiał, iż nic nie musi płacić zwrócił się do ZUS o podanie wysokości należności niepodlegających umorzeniu ale twierdził, że nie otrzymał od ZUS żadnej informacji w tym zakresie. Zaprzeczył aby otrzymał pismo ZUS z 17.03.2014r. Przyznał, że prowadził działalność gospodarczą polegającą na prowadzeniu nadzorów budowlanych i z tego tytułu zatrudniał jedną osobę. Z tytułu nieopłacania składek za tę osobę popadł w zadłużenie. Wiedział, że składki za pracownika nie są opłacone i jest z tego tytułu zadłużenie. Mimo nieotrzymania z ZUS pisma informującego go o wysokości składek niepodlegających umorzeniu przez kolejne miesiące nie podjął w ZUS żadnej interwencji ani nie zainteresował się czy nie opłacając żadnych składek spełni warunki umorzenia zawarte w decyzji z 14.02.2014r. Z jego emerytury były potrącane należności na rzecz ZUS. Nie informował organu ubezpieczeniowego, że choruje i mogą być trudności w odbieraniu pism z ZUS. (zeznania wnioskodawcy k. 25-26as)

Powyższy stan faktyczny w istocie nie był sporny pomiędzy stronami. Wnioskodawca wprost przyznał, że nie zapłacił niepodlegającego umorzeniu zadłużenia, gdyż poza pismem skierowanych do ZUS o podanie informacji jaka jest wysokość składek nie podlegających umorzeniu i jakich okresów one dotyczą nie podjął w tym zakresie żadnej aktywności. Pozostałe okoliczności wprost wynikały z dokumentacji zgromadzonej w aktach ZUS wnioskodawcy.

Odwołanie K. D. jako niezasadne podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U.2012.1551) Na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.1):

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 i 6 tejże ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, tj. do dnia 15 stycznia 2015 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Art. 1 ust. 10 tej ustawy wskazuje, że warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Po myśli art. 1 ust. 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

- 1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub
- 2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Zgodnie z art. 1 ust. 11 ustawy, niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

Z wymienionych wyżej przepisów wynika jednoznacznie, iż zaległości jakie podlegają umorzeniu oraz niepodlegające umorzeniu winny być wyliczone przez odpowiednie organy, nie zaś przez ubezpieczonego.

W decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, tj. decyzji określającej warunki umorzenia, powinny zostać określone nie tylko kwoty należności z tytułu nieopłaconych składek i innych należności wymienionych w ust. 1 i 6, podlegające umorzeniu, ale również warunki umorzenia, o których mowa w przepisach ust. 10-12 art. 1 ustawy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest w decyzji z art. 1 ust. 8 warunki te określić, tzn. skonkretyzować poprzez podanie kwot niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP, FGŚP i FEP za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do których opłacenia jest obowiązany wnioskodawca, wraz z wszelkimi kosztami dodatkowymi wymienionymi w ustawie oraz poprzez wskazanie terminu, w jakim należności te podlegają spłacie (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 grudnia 2014 roku, sygn.. III AUa 671/14, KSAG 2015/2/261-274).

Bezspornie w niniejszej sprawie ZUS w decyzji tzw. abolicyjnej nie określił wysokości składek niepodlegających umorzeniu. Wyraźnie jednak wskazał, że takie należności figurują na koncie wnioskodawcy i warunkiem umorzenia należności podlegających umorzeniu jest spłata tych nie podlegających umorzeniu.

Wnioskodawca wbrew temu co twierdził na rozprawie doskonale wiedział, że takie należności istnieją. Wynika to chociażby z faktu, że zwrócił się do ZUS pismem z dnia 03.03.2014r. o podanie wysokości tych należności i okresów jakich dotyczą.

ZUS odpowiadając na wniosek K. D. niezwłocznie w piśmie z 17.03.2014r. przekazał wnioskodawcy żądane przez niego informacje. Podał jakie należności i w jakiej wysokości oraz za jakie okresy nie podlegają umorzeniu. Pismo to zostało przesłane na adres wnioskodawcy, wprawdzie listem zwykłym i nie ma dowodu jego doręczenia ale zdaniem Sądu należy uznać, że organ ubezpieczeniowy wywiązał się ze swoich obowiązków. Zważyć należy, że obowiązki związane z opłacaniem składek i ustalaniem ich wysokości leżą nie tylko po stronie organu ubezpieczeniowego ale także i przede wszystkim po stronie płatników składek, którzy przede wszystkim mają obowiązek ich opłacania

w terminowo i w prawidłowej wysokości. W przypadku gdy u płatnika powstaną jednak zaległości w opłacaniu należności i podjął działania w celu uzyskania nadzwyczajnego zwolnienia się z tego obowiązku poprzez uzyskanie umorzenia składek w oderwaniu od jego sytuacji materialnej i możliwości płatniczych, tak jak tu w związku z ustawą abolicyjną, to tym bardziej powinien zadbać o spełnienie wszystkich warunków pozwalających na umorzenie. Oznacza to, płatnik winien wykazać należytą staranność i dbałość w celu wywiązania się z warunków pozwalających na umorzenie. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z beczynnością wnioskodawcy i jego brakiem zainteresowania się sprawą umorzenia należności. Nawet jeżeli rzeczywiście nie odebrał pisma ZUS określającego wysokość należności nie podlegających umorzeniu, to powinien był interweniować w ZUS i ustalić to zadłużenie. Podkreślić należy, że wnioskodawca doskonale zdawał sobie sprawę, że posiada zaległości, które nie podlegają umorzeniu. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej zatrudniał pracownika, za którego nie opłacał w pełnej wysokości składek na ubezpieczenia społeczne a wiedział, że ustawa abolicyjna pozwala na jedynie na umorzenie określonych składek za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność. Tym bardziej powinien więc przed upływem zakreślonych decyzją abolicyjną 12 miesięcy na opłacenie składek w sposób nie budzący wątpliwości wyjaśnić czy są należności, które musi uregulować aby uzyskać umorzenie. Brak pisma od ZUS określającego wysokość takich należności nie mógł uznać za brak należności nie podlegających umorzeniu. Gdyby tak było to ZUS przesłałby mu pismo, w którym wskazałby, że takich należności wbrew uzasadnieniu zawartemu w decyzji abolicyjnej nie ma. Skoro wnioskodawca nie otrzymał żadnego pisma to powinien był podjąć działania aby to stanowczo wyjaśnić. Tymczasem poza pismem z dnia 03.03.2014r. wnioskodawca nie podjął żadnych działań mimo, że nie było ku temu żadnych obiektywnych przeszkód aby posiłkować kompletne informacje warunkujące uzyskanie umorzenia składek na mocy cytowanej ustawy. Z dołączonej do odwołania dokumentacji medycznej faktycznie wynika, że wnioskodawca w 2014r. chorował i trzykrotnie przebywał w szpitalu. Jednakże leczenie związane było z dolegliwościami kręgosłupa i gastrologicznymi i nie były nieprzerwane. Były długotrwałe okresy kiedy wnioskodawca mógł skontaktować się z ZUS i ustalić jakich płatności musi dokonać aby spełnić warunki umorzenia należności.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.